

Tekenonderzoek aan de UA

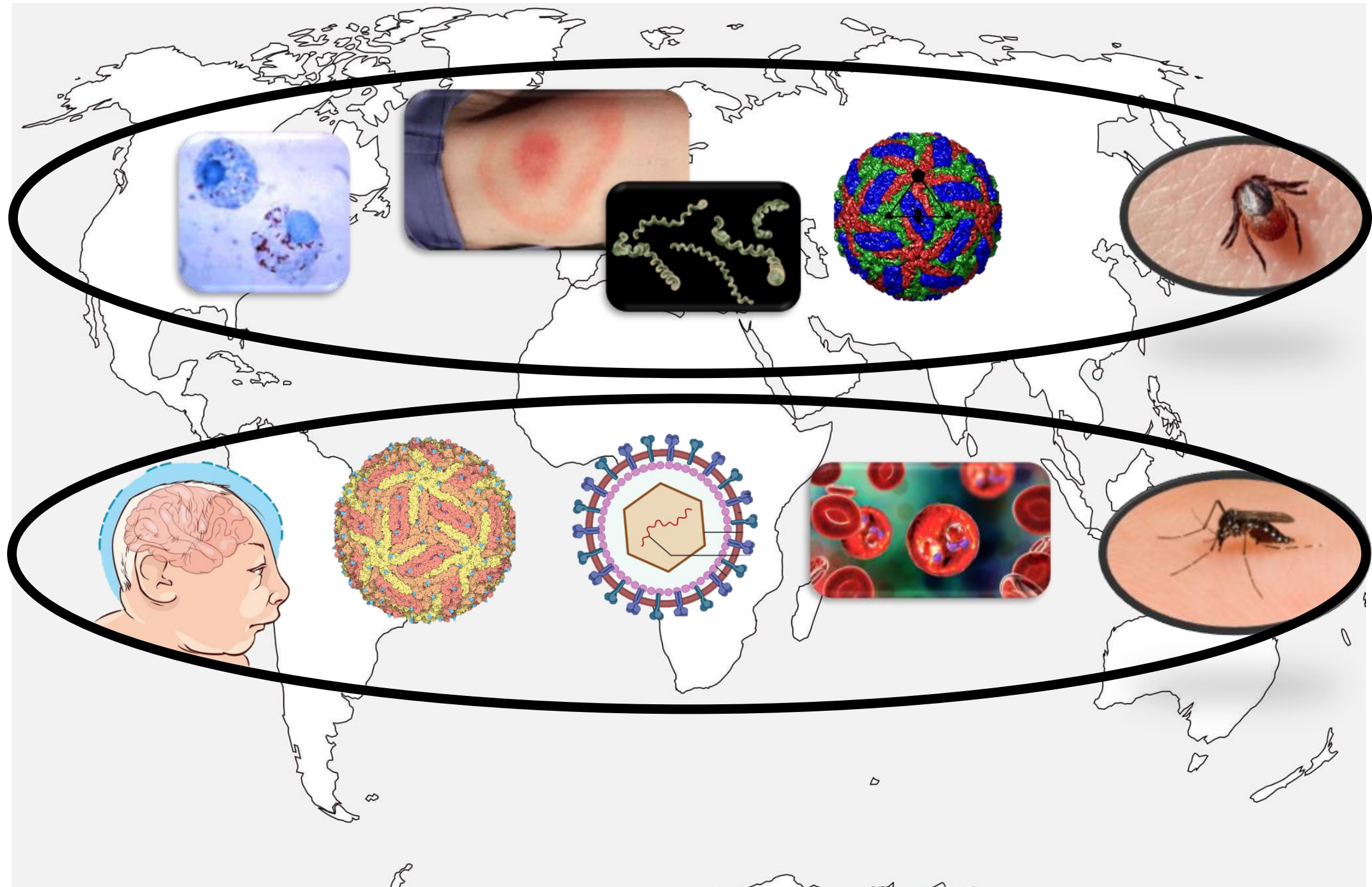
Van groengebieden tot in uw tuin

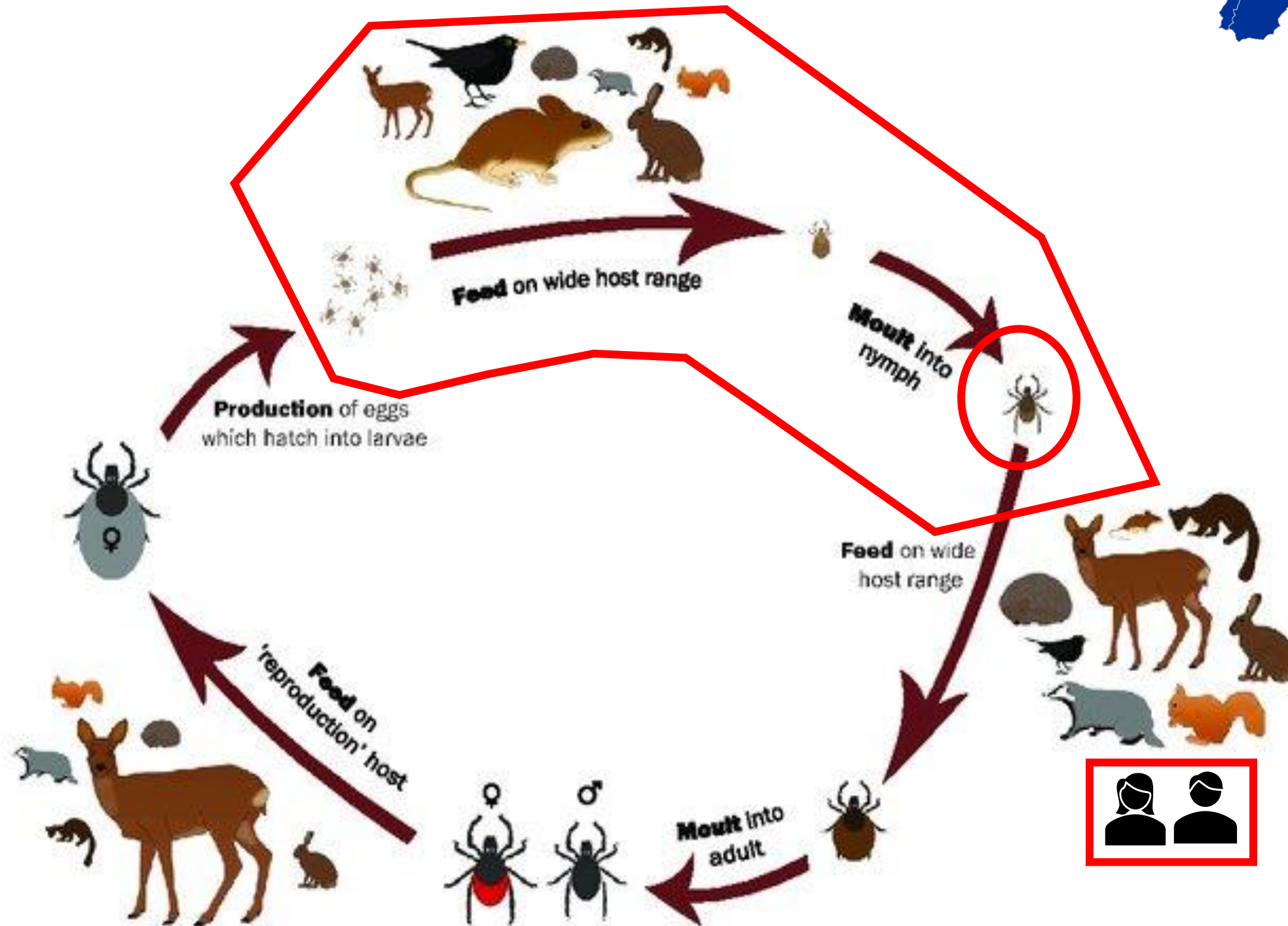
**Mats Van Gestel, Käthe Robert, Kris Verheyen, Dieter Heylen,
Hein Sprong, Manoj Fonville & Erik Matthysen**

Waarom teken?

De schapenteek: *Ixodes ricinus*

Doel van ons onderzoek: Inschatten van **risico**

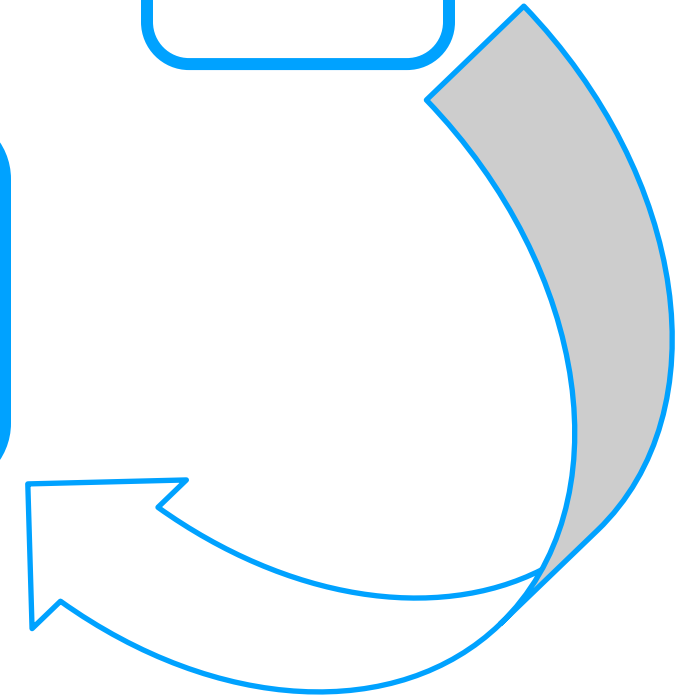
Densiteit aan
pathogeendragende nimfen
(DIN)

||

Densiteit aan nimfen
(DON)

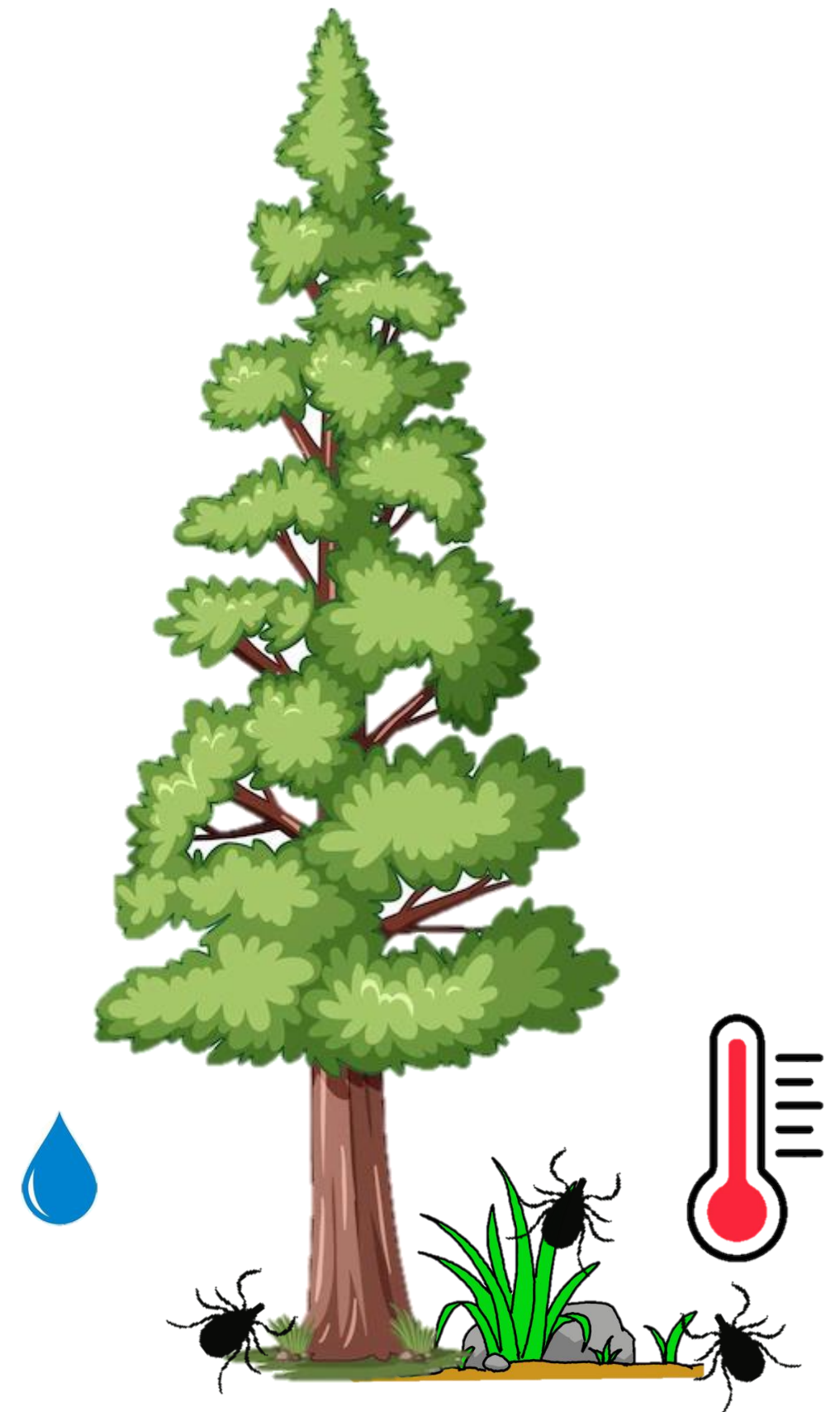
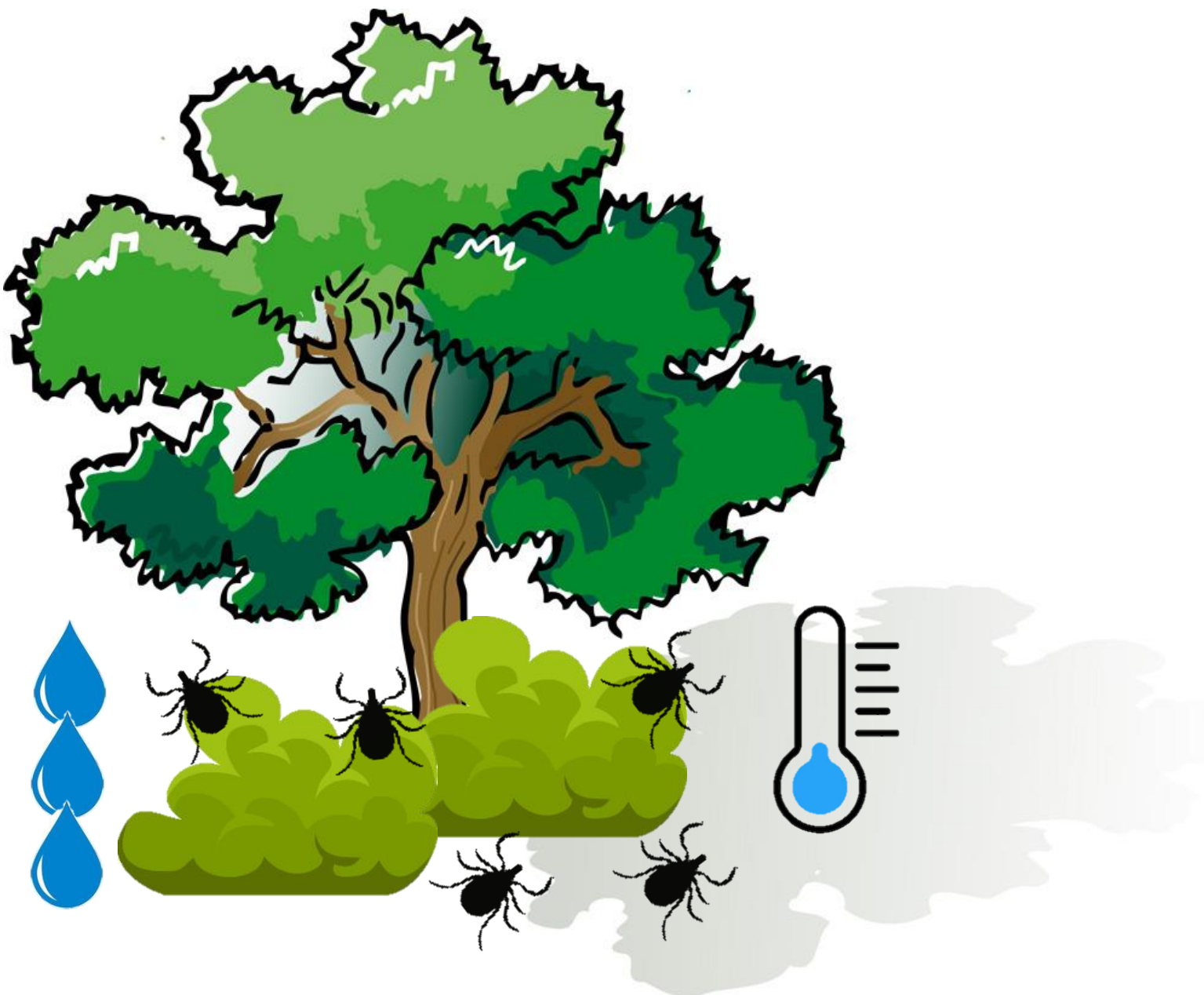
X

Infectieprevalentie
(NIP)

Regionale verschillen

Microklimaat en vegetatie
buffering van extremen

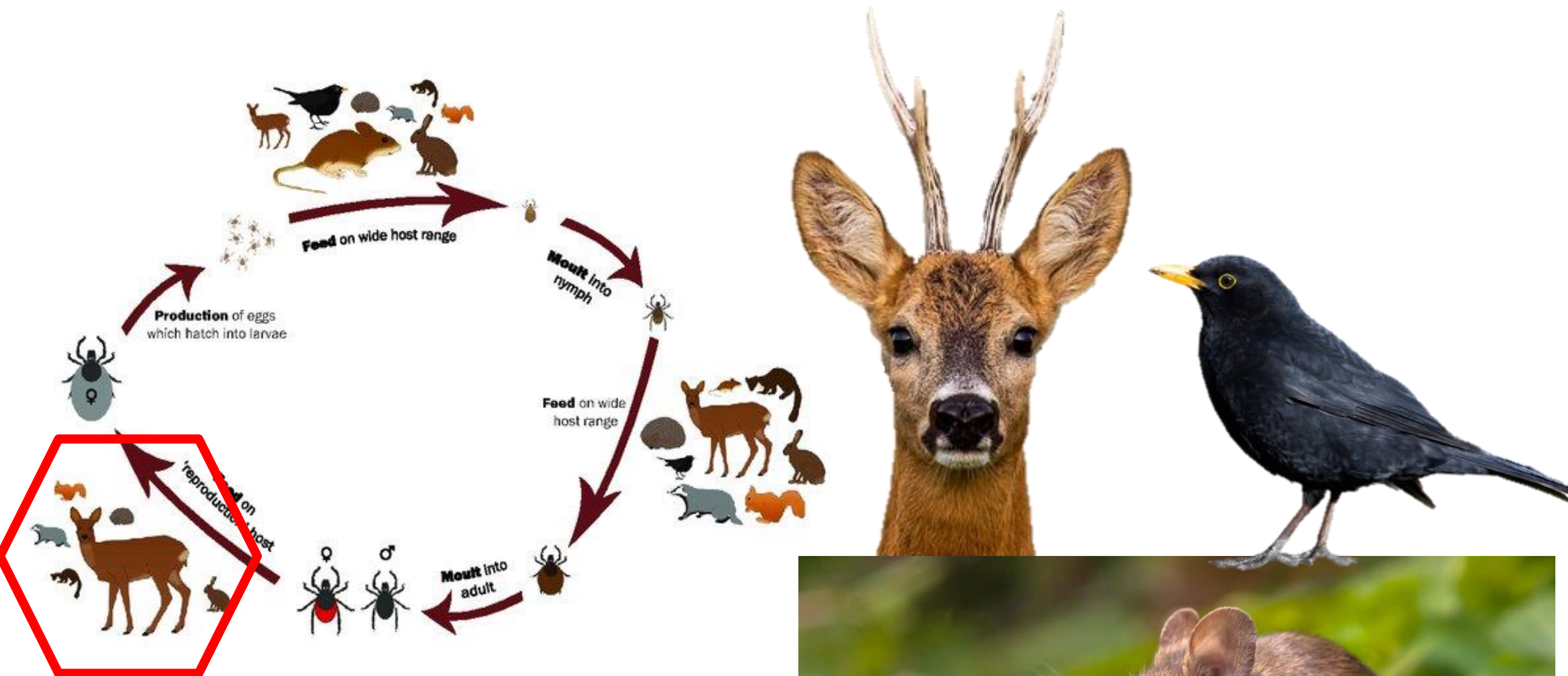

Regionale verschillen

Microklimaat en vegetatie
buffering van extremen

Tekendensiteit: de rol van gastheren

Doel van ons onderzoek: Inschatten van **risico**

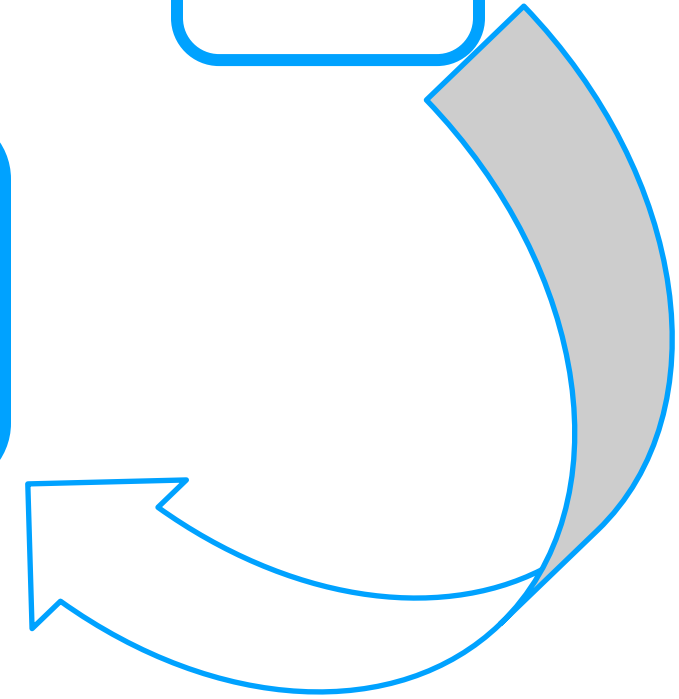
Densiteit aan
pathogeendragende nimfen
(DIN)

||

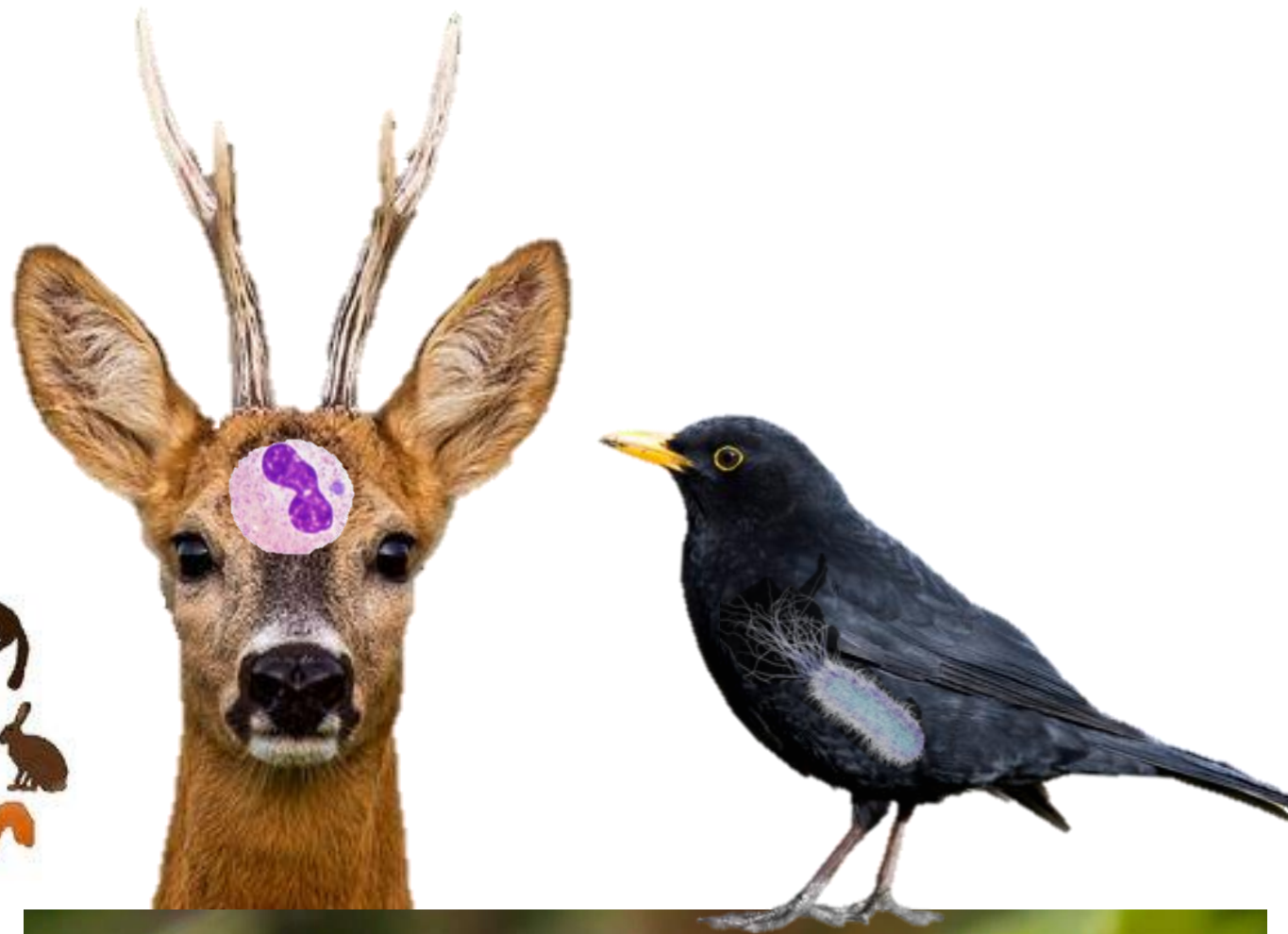
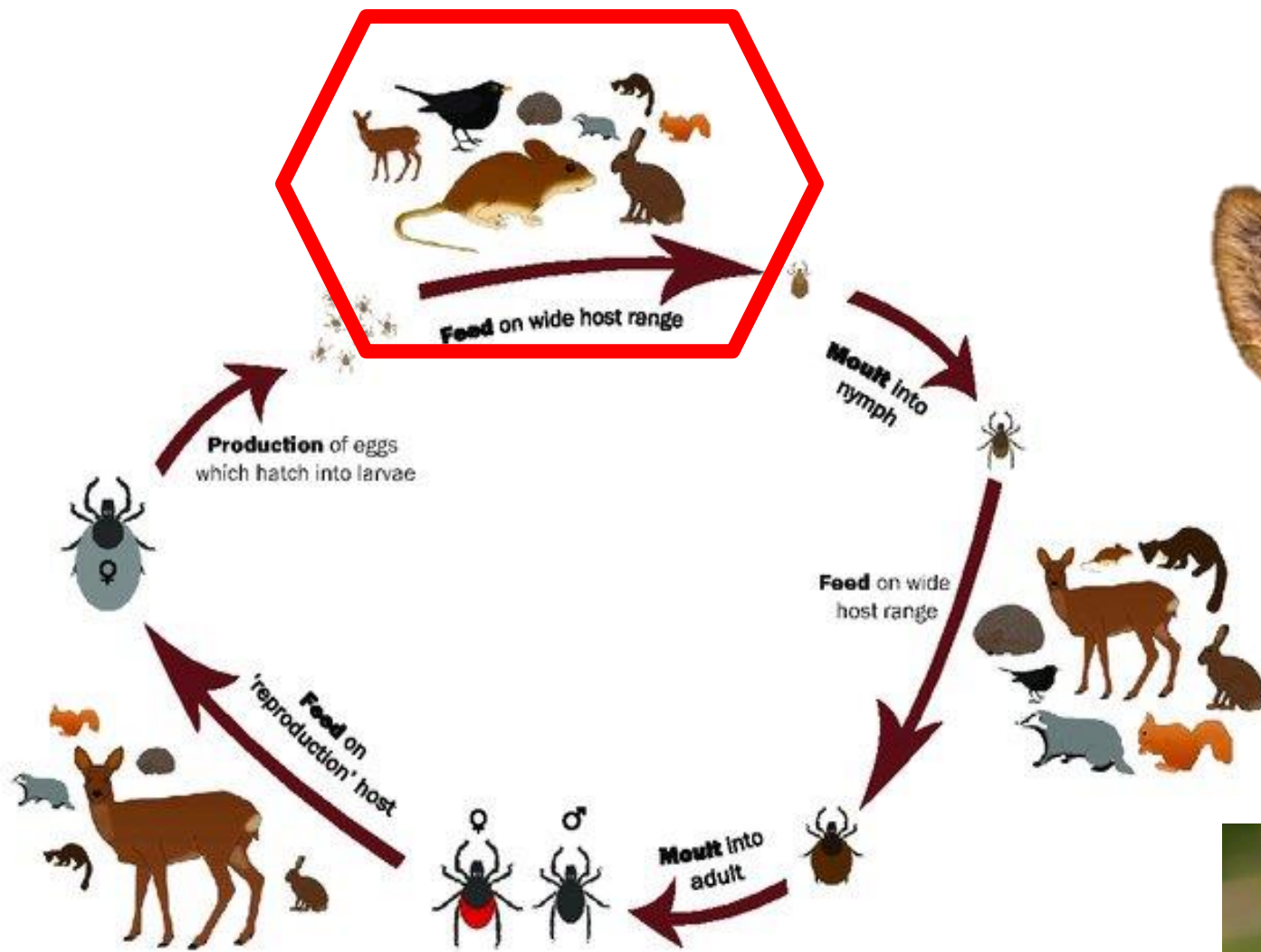
Densiteit aan nimfen
(DON)

X

Infectieprevalentie
(NIP)

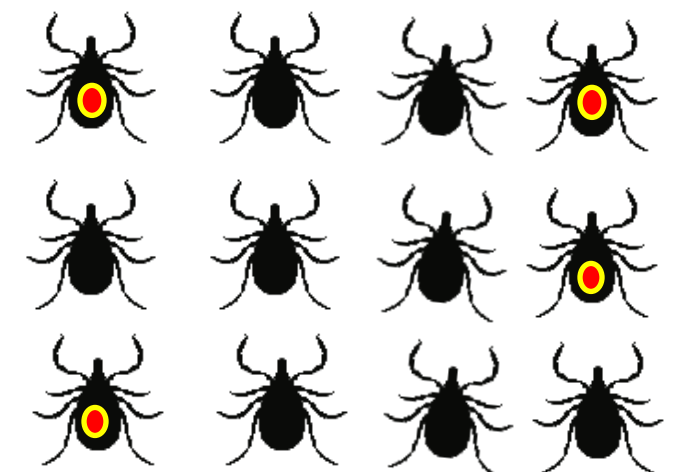
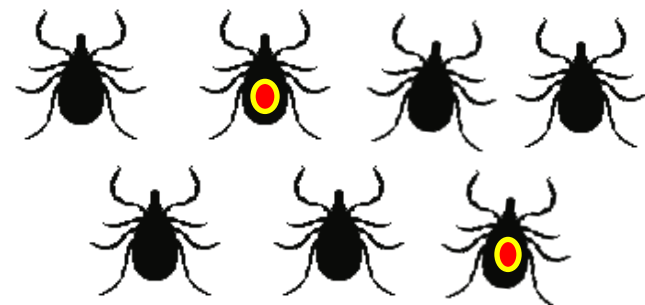

Prevalentie: de rol van gastheren

Regionale verschillen: een overzicht

Prevalentieverschillen staan nog ter discussie

Waar gaan we deze drijfveren bestuderen?

microhabitat

gastheergemeenschap

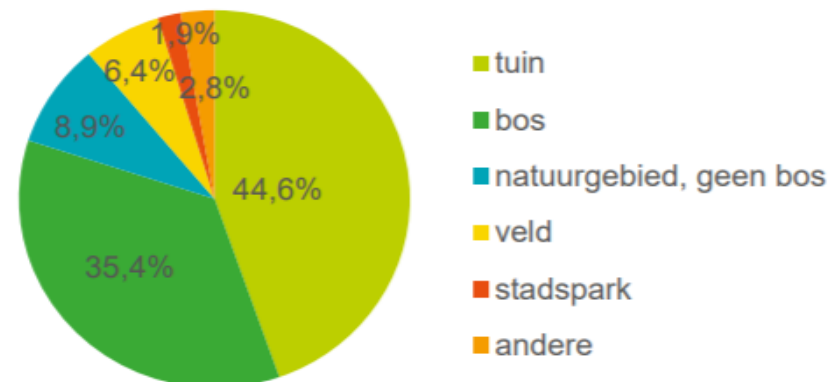
Focus: contactplaatsen

Groengebieden

Paden en banken

Tuinen en stadsparken

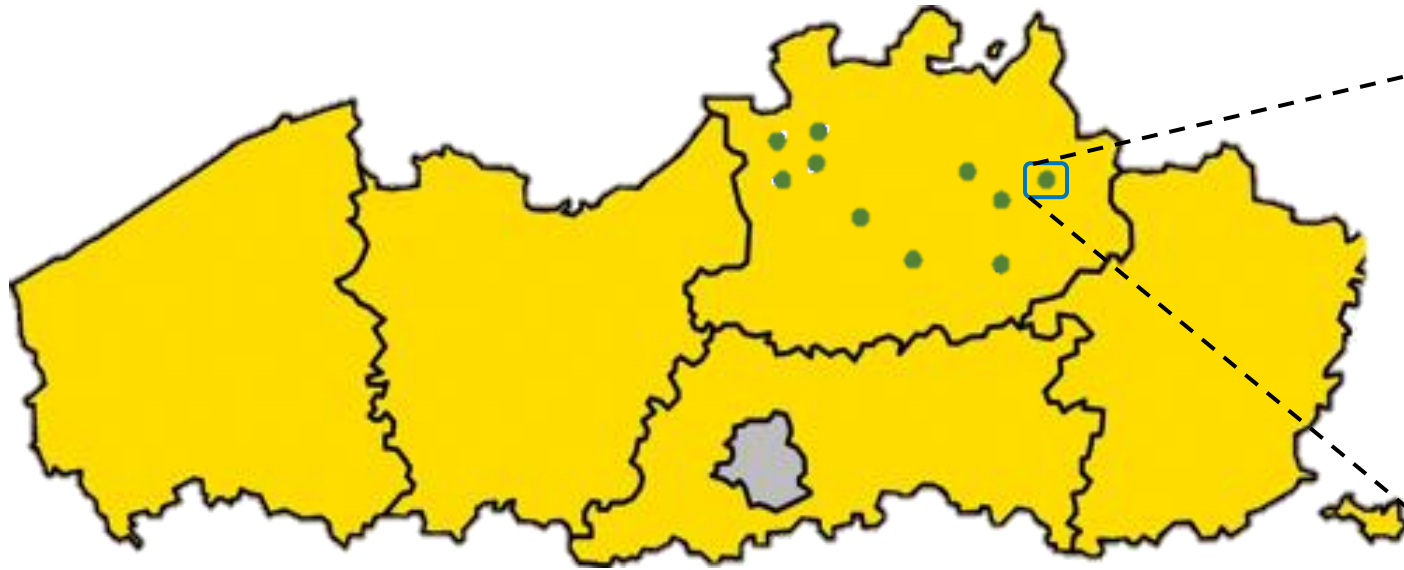

Urbanisatie?

TekenNet, 2019 (Sciensano)

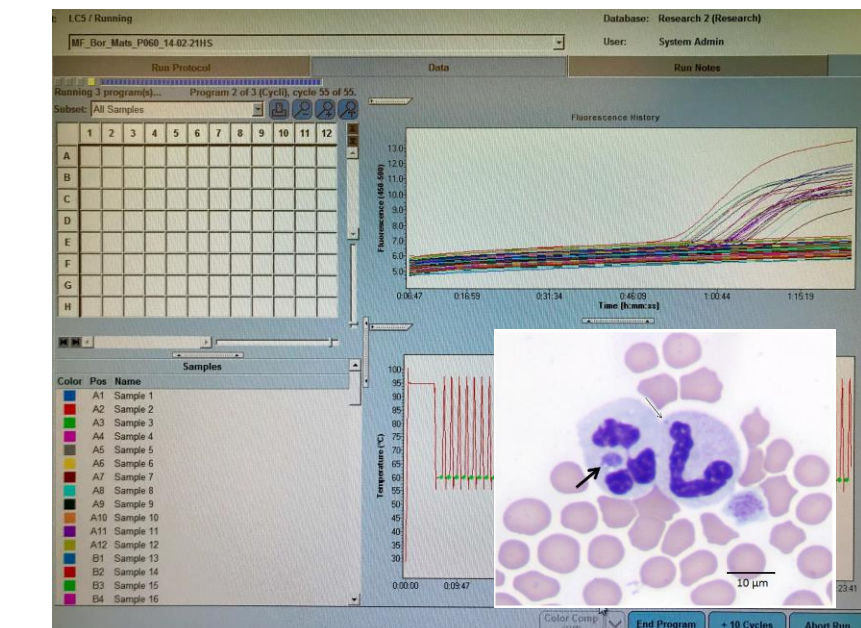
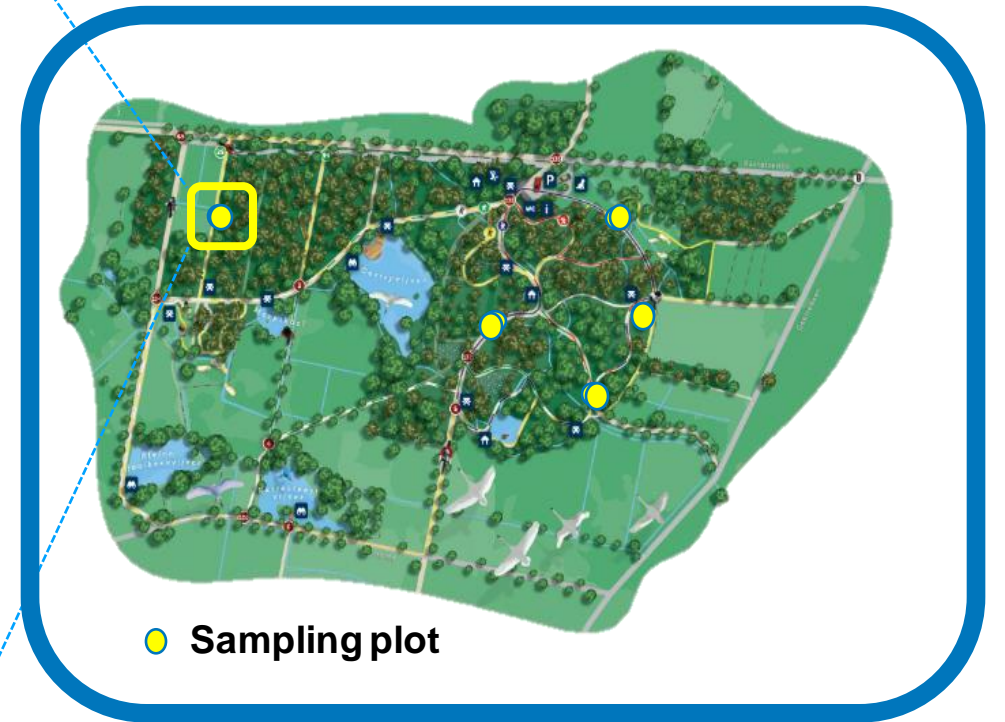
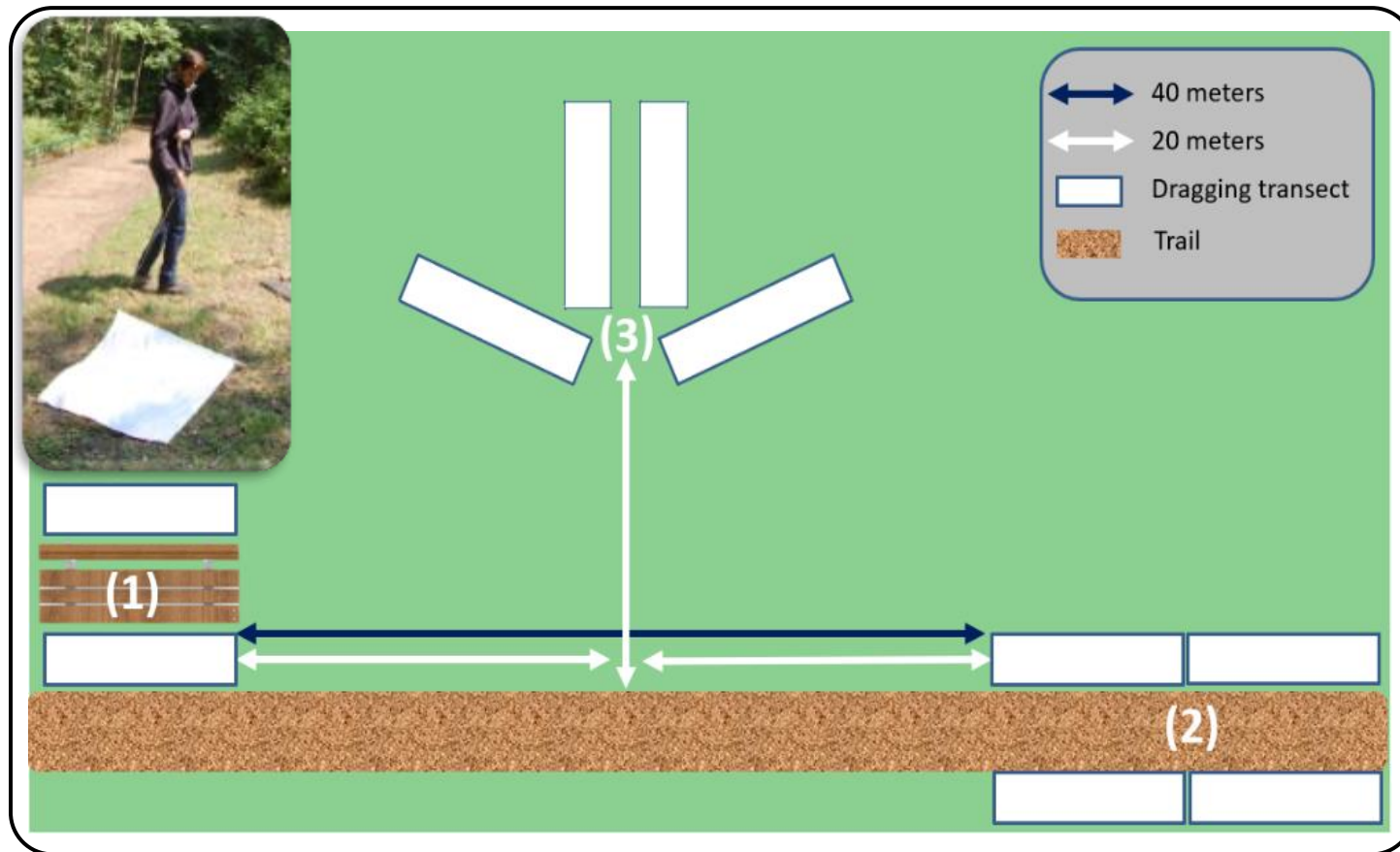
Groengebieden: Provincie Antwerpen en ANB

Greenspace

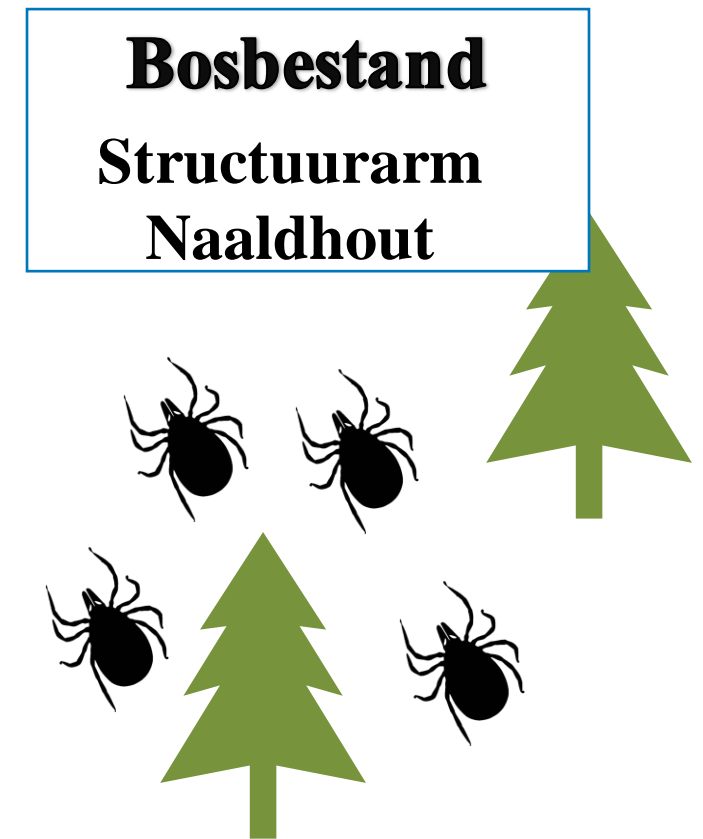
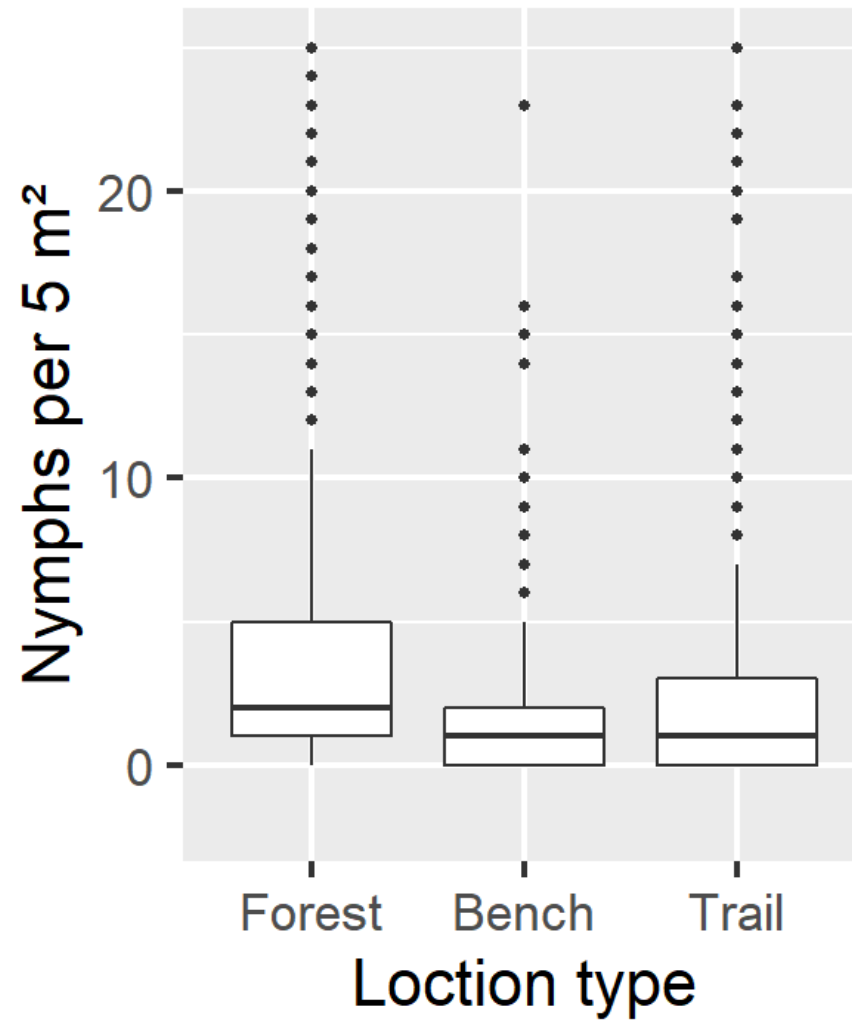
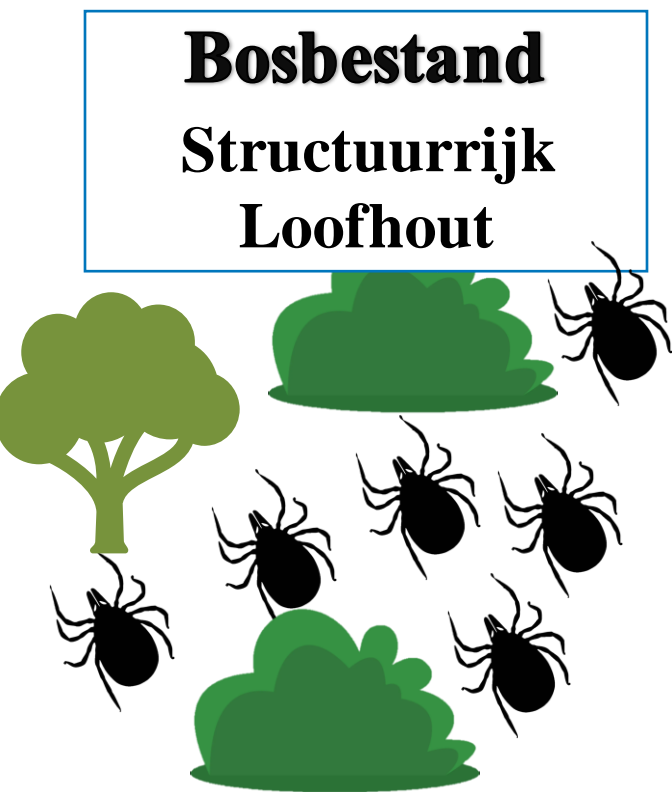
Teken vangen aan paden en banken + pathogeendetectie: focus op *Borrelia*

Referentiepunt aangrenzend bosbestand

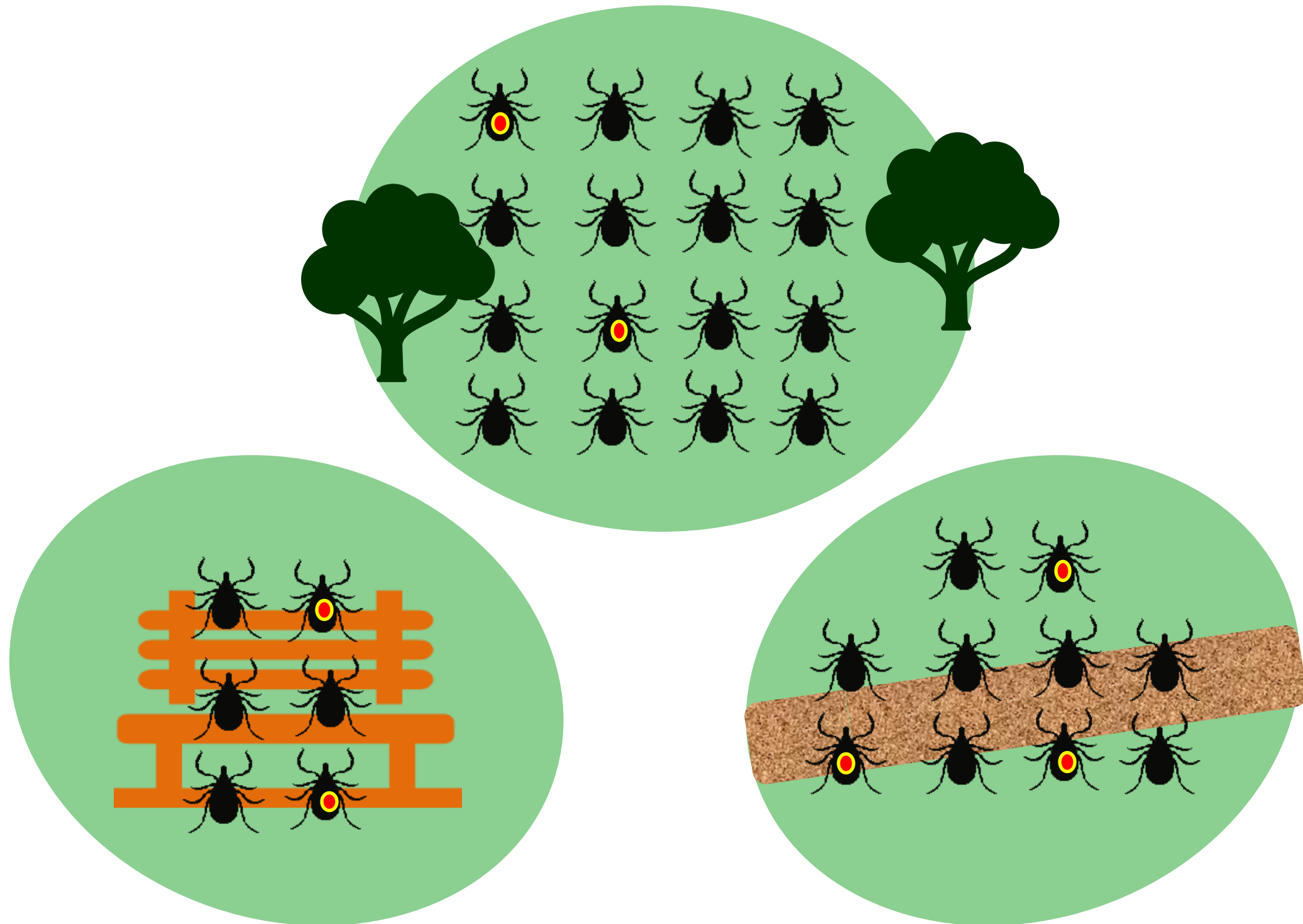

Verschillen in densiteit rond infrastructuur

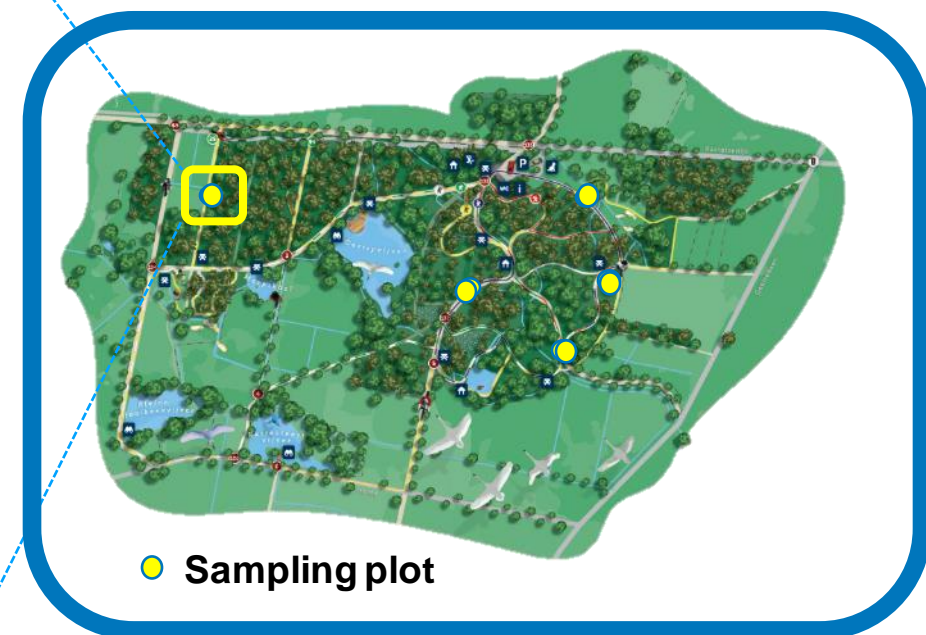
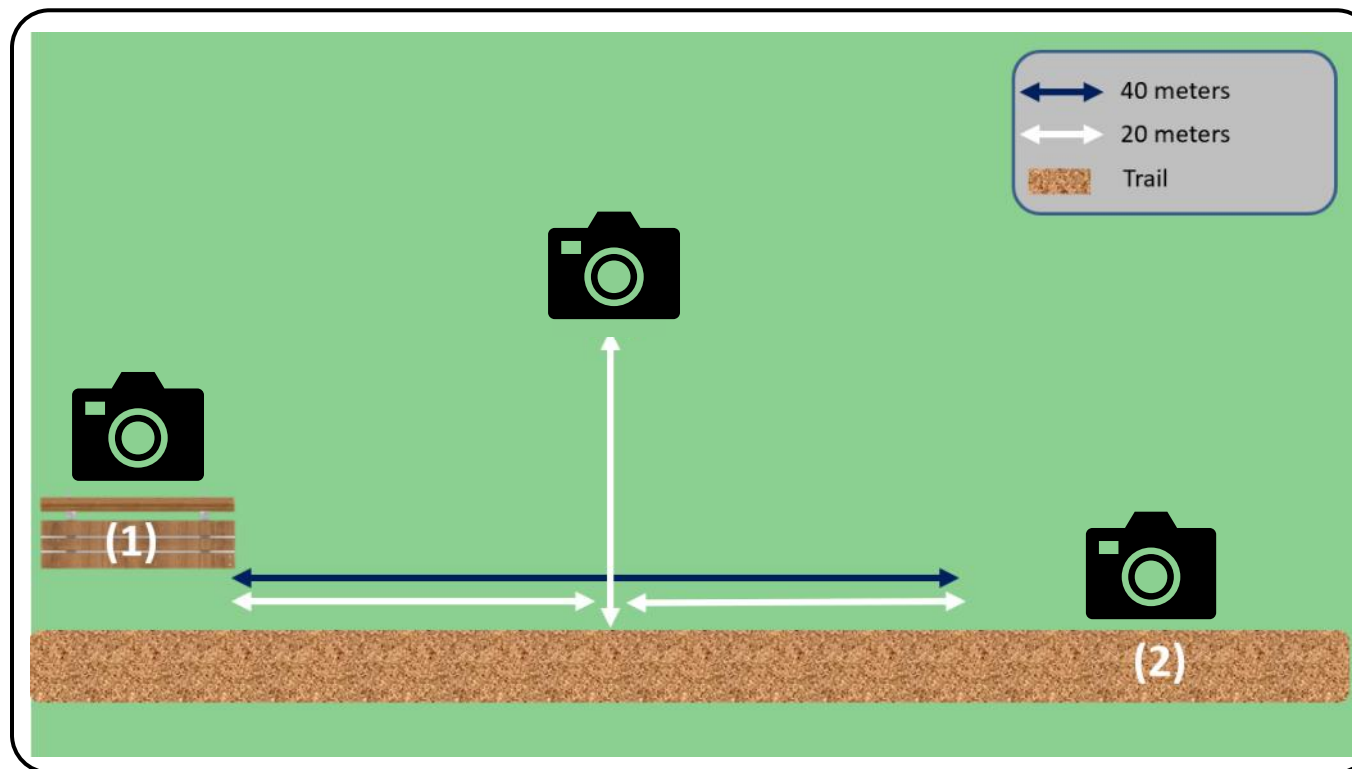
Van Gestel et al., 2021 en huidige data

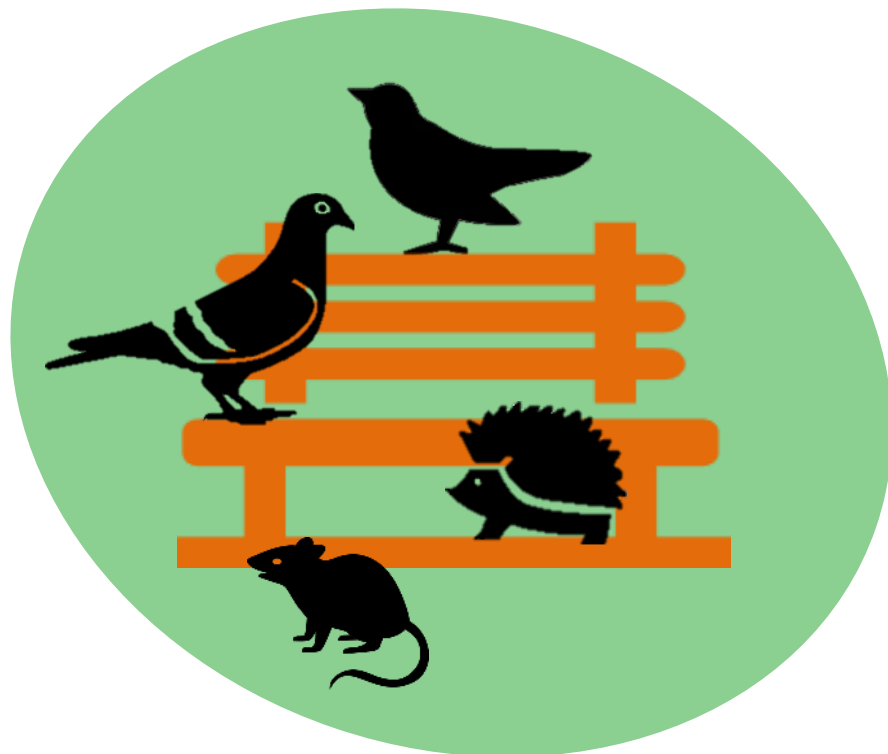
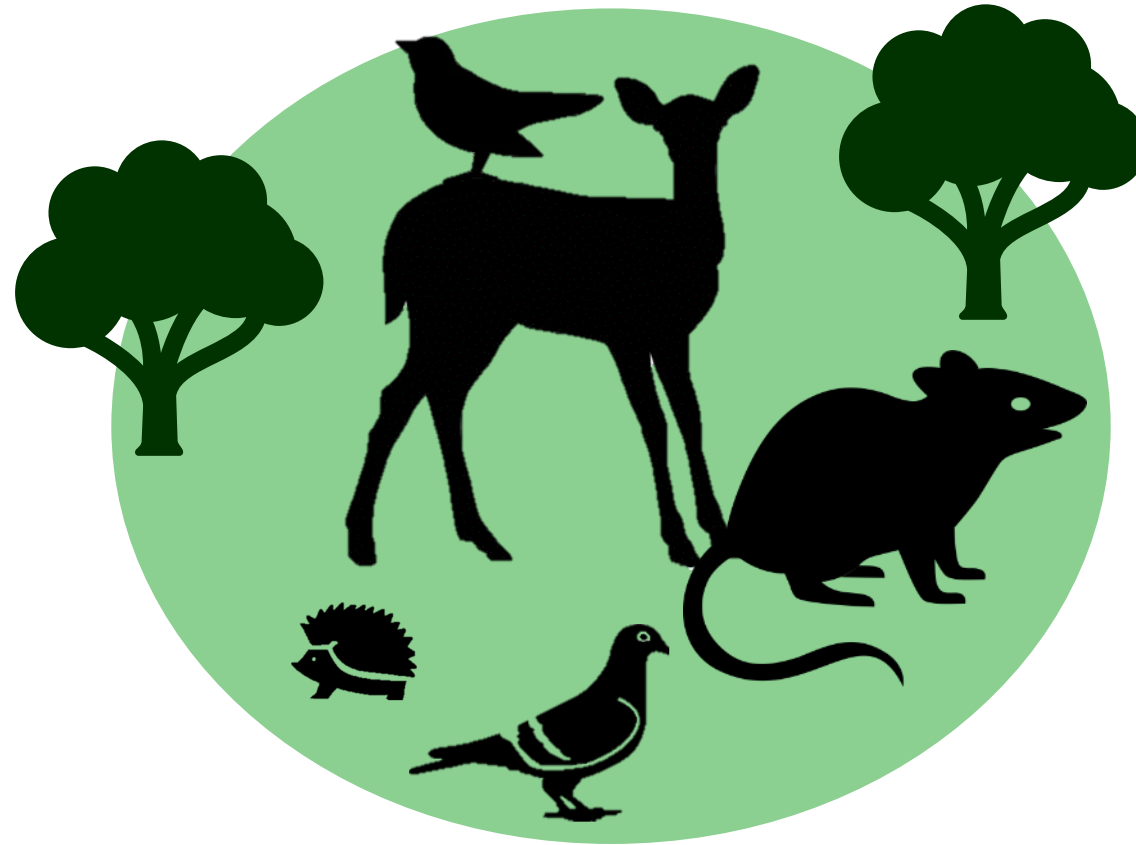
En de besmettingsgraad met *B. burgdorferi* s.l.?

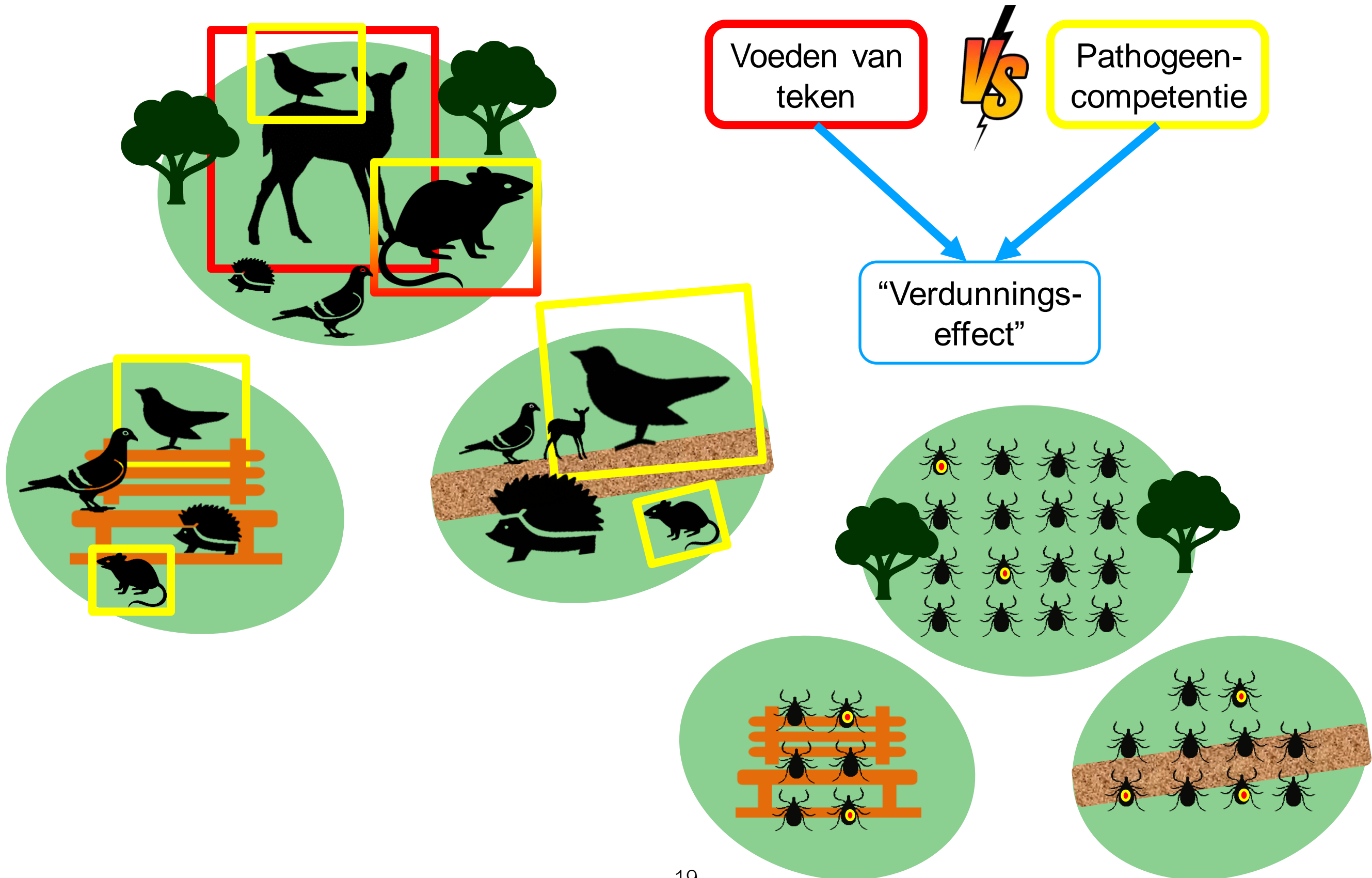
Verklaring variatie: gastheren op film

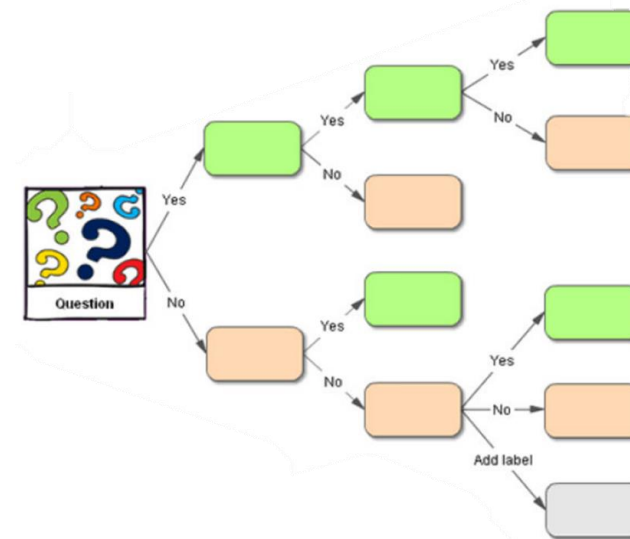
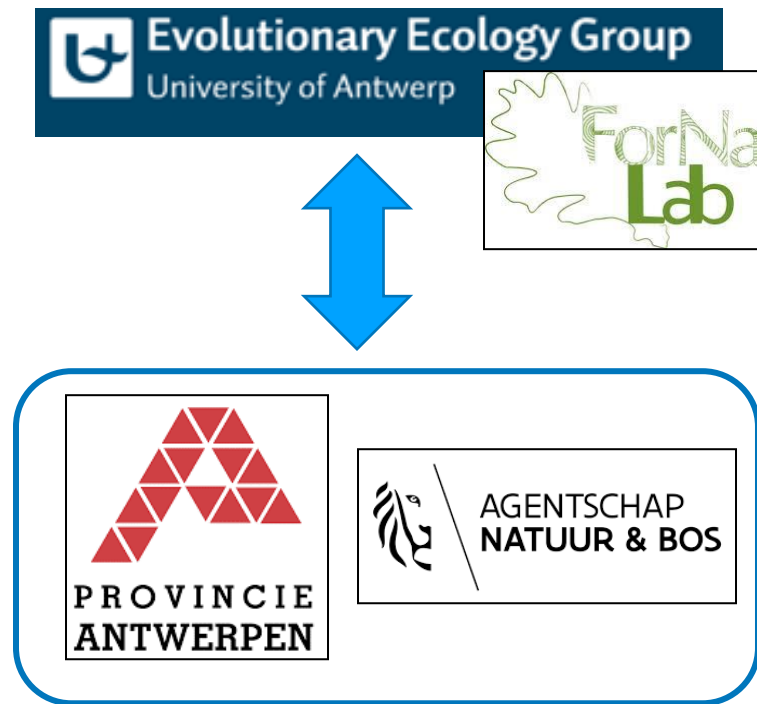
Verklaring variatie: habitatgebruik gastheren

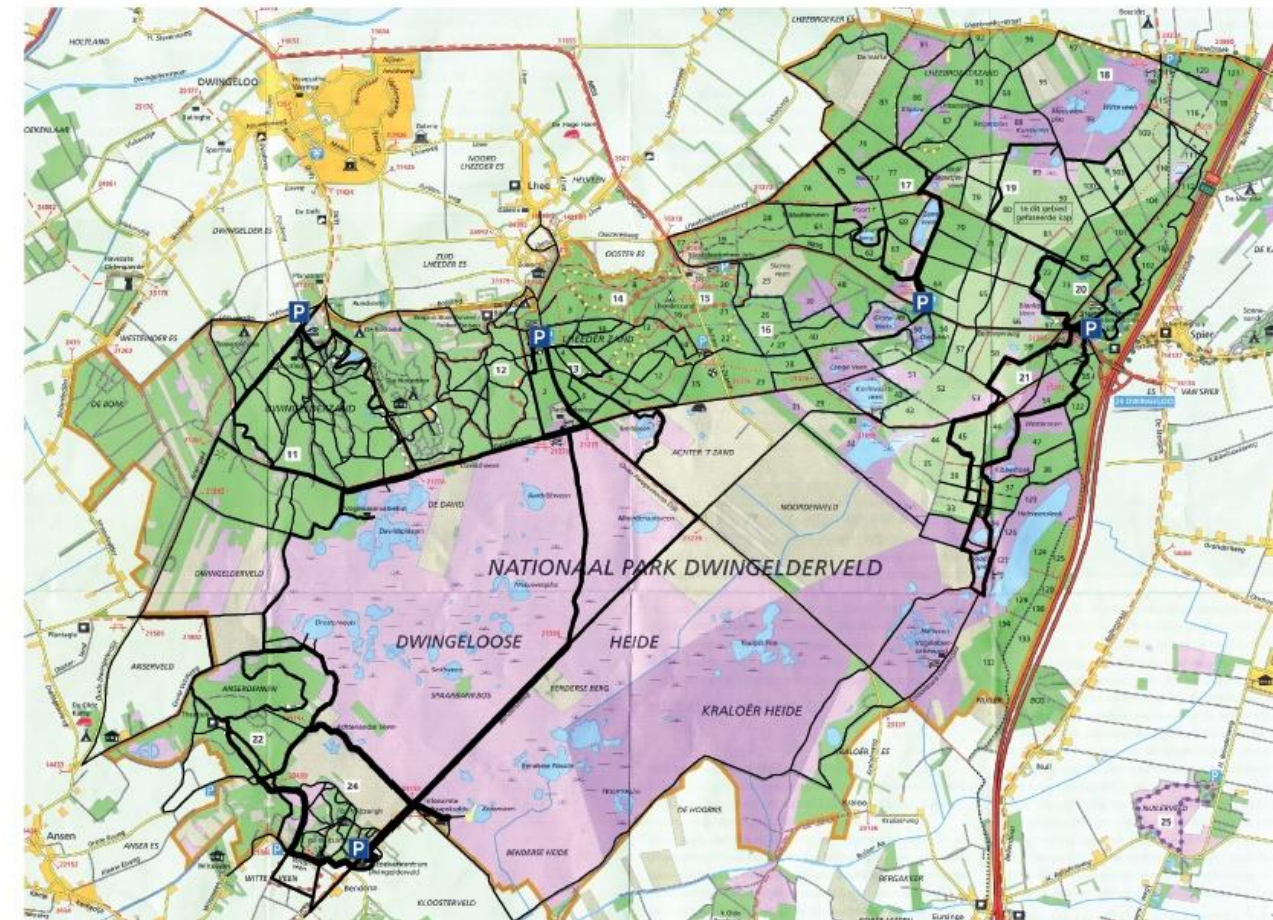
Verklaring variatie: habitatgebruik gastheren

Doel van dit luik: groenbeheer

Voorbeeld:
sturing ruimtegebruik bezoekers

Tuinen: burgerwetenschap met “Teek a Break”

Tweeledig doel:

Betrekken en informeren van burgers

Verspreiding teken in Vlaamse tuinen in kaart brengen

→ Waar en waarom komen ze voor? (locatie, gastheren, vegetatietypes, beheer, connectiviteit,...)

Methodologie

Citizen science project

Privétuinen in Vlaanderen

Betrekken en informeren van burgers

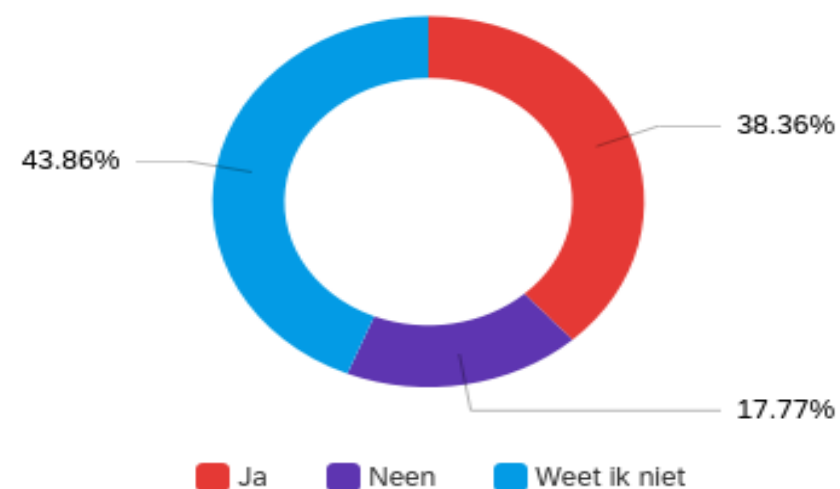
Extensie “Mijn Tuinlab”

Enquête

	Natuur	Tuin
Tekencheck doen	78,3%	46,2%
Ik neem geen maatregelen tegen teken	11,8%	40,3%

Zitten er teken in jouw tuin?

Betrekken en informeren van burgers

Informatiecampagnes

DE ECOLOGIE VAN EEN WERELD IN VERANDERING

PODCAST

Zodra het wat beter weer is, moet je goed oppassen voor teken. Waarom zijn de teken zo'n fan van het goeie weer en waar komen ze dan precies vandaan? Waarom zijn ze uit op ons bloed en waarom is het zo belangrijk om na een boswandeling op tekenjacht te gaan? Biologe Käthe Robert (UAntwerpen) is als teken-onderzoeker de geknipte persoon om een antwoord te geven op al je vragen!

WANNEER: zondag • 18:45-19:15

WAAR: Podcastzone

VOOR: iedereen vanaf 15 jaar

7 april 2021

VERHOOGT DE KANS OP
EEN TEKENBEET DOOR
KLIMAATVERANDERING?

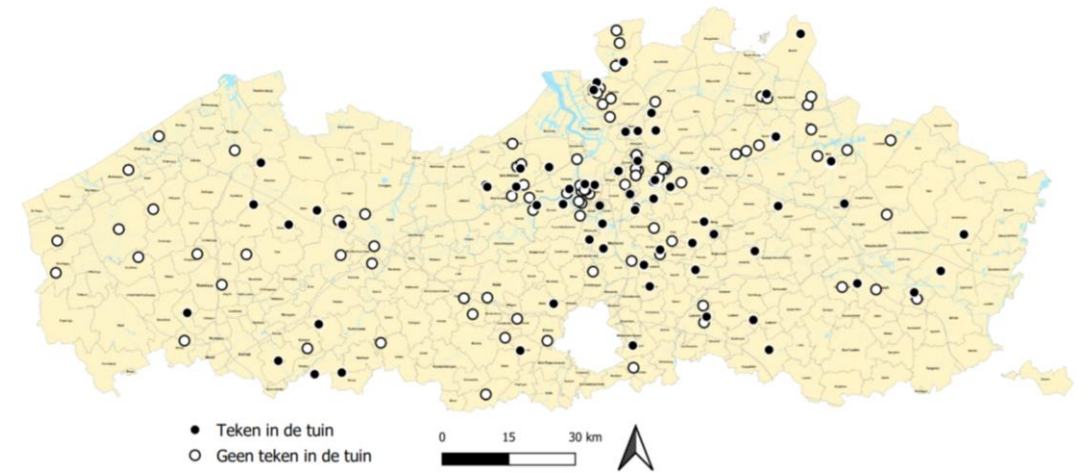

Voorlopige resultaten

Deelname

21 maart – 22 oktober 2021

- 114 deelnemers
- In elke provincie
- 0 - 161 teken/collectie, 539 teken in totaal

Identificatie

- 3 soorten → 92,4% *I. ricinus*
- Voornamelijk nimfen

Verzamelde teken

Kleef hier je teken per vegetatietype op, kruis aan op welk vegetatietype gevlagd werd en noteer hoeveel vlagbeurten je hierop gedaan hebt. Vergeet nadien zeker niet de code van je vlagbeurt te noteren. Dit is de cijfercode achteraan de URL van je 'tuinmeting' op Mijn Tuinlab. Bewaar je teken eerst een week in de diepvriezer in een ziplock-zakje, voor je ze opstuurt.

Vegetatietype (aankruisen):

☒	Kort gras
☒	Lang gras
☒	Onkruid/wilde vegetatie
☐	Moestuin
☐	Bloemenperk
☐	Afgevallen bladeren
☐	Braakliggend stuk grond

Aantal vlagbeurten (aantal x 5m): 2

Datum: 5.4.2021

Naam: HENK KERCKAERT

Code: 56691

TEEK a break
TAB32

Voorlopige resultaten

Pathogenen

34.6% van de teken minstens 1 pathogeen

23,4% Borrelia

7.4% van de teken: co-infecties

Borrelia burgdorferi s.l.

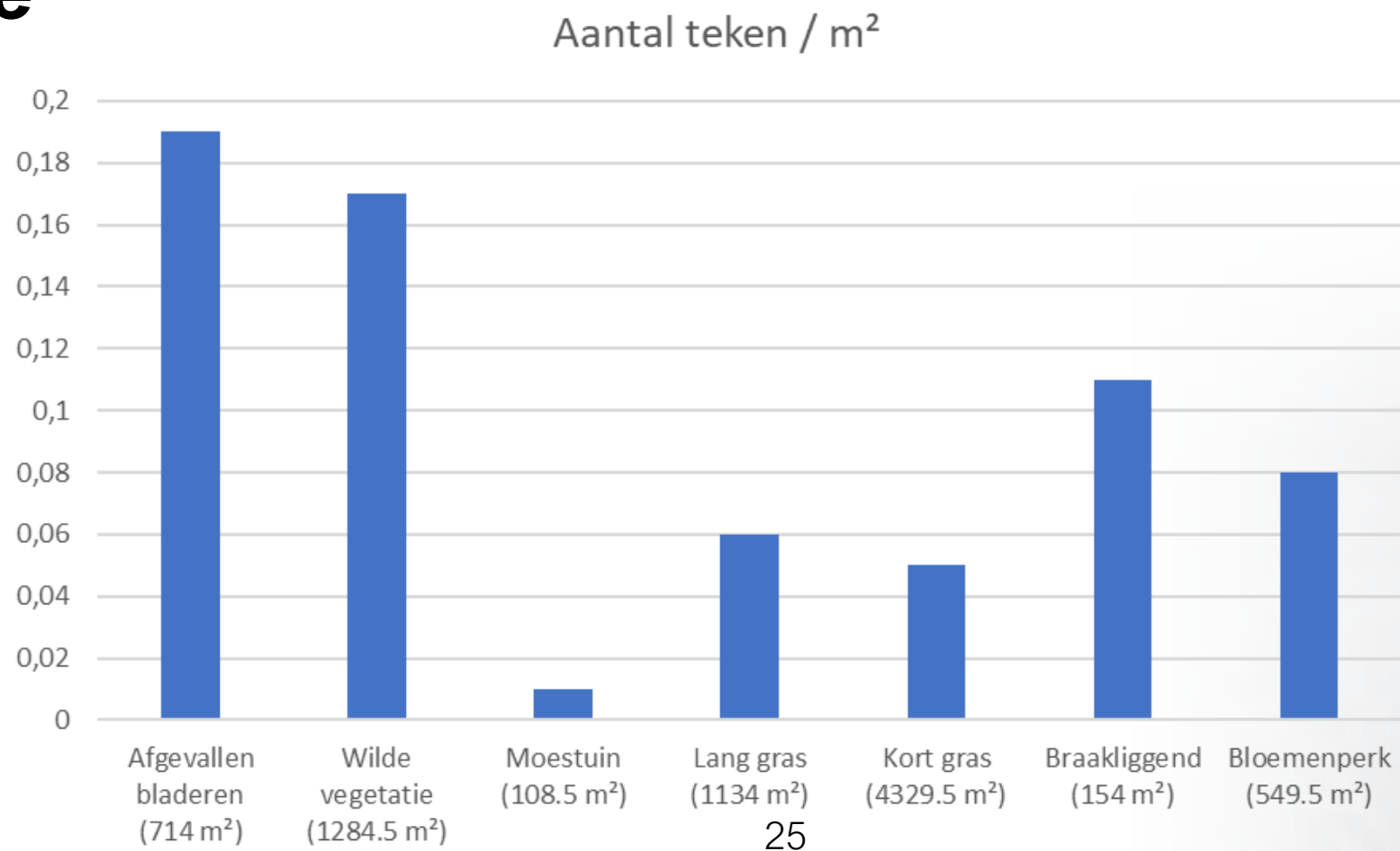
B. miyamotoi

Anaplasma phagocytophilum

'*Candidatus Neoehrlichia mikurensis*'

Rickettsia helvetica

Vegetatie

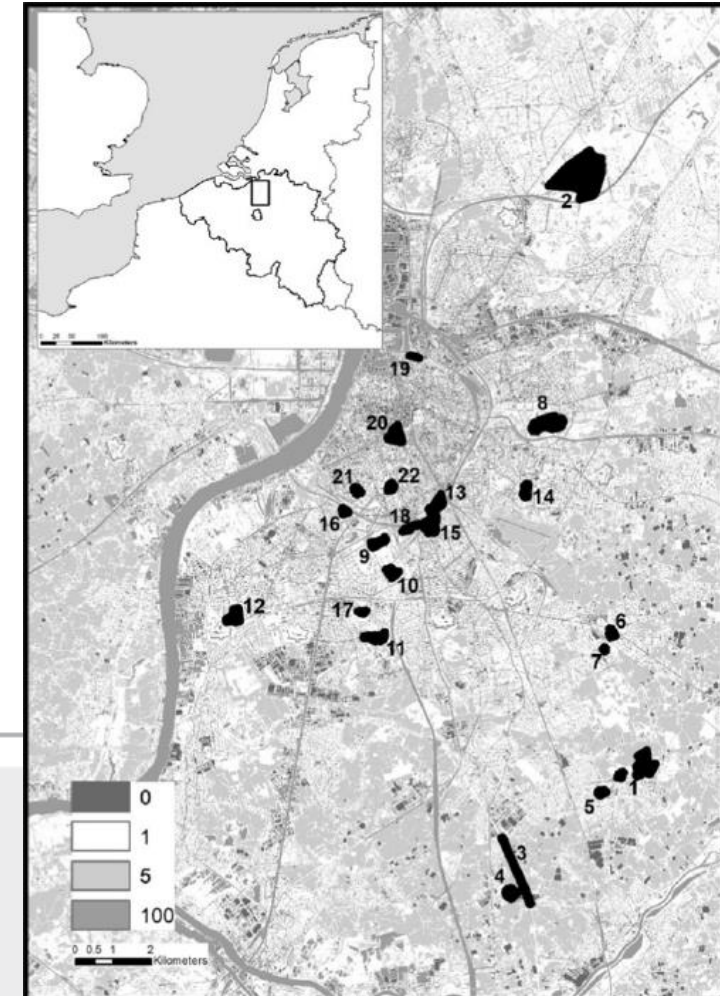
Stedelijke parken: “Ticks in the city”

Science of the Total Environment 670 (2019) 941–949

Contents lists available at ScienceDirect

Science of the Total Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/scitotenv

ELSEVIER

Ticks and tick-borne diseases in the city: Role of landscape connectivity and green space characteristics in a metropolitan area

D. Heylen^{a,b,*}, R. Lasters^c, F. Adriaensen^c, M. Fonville^d, H. Sprong^d, E. Matthysen^c

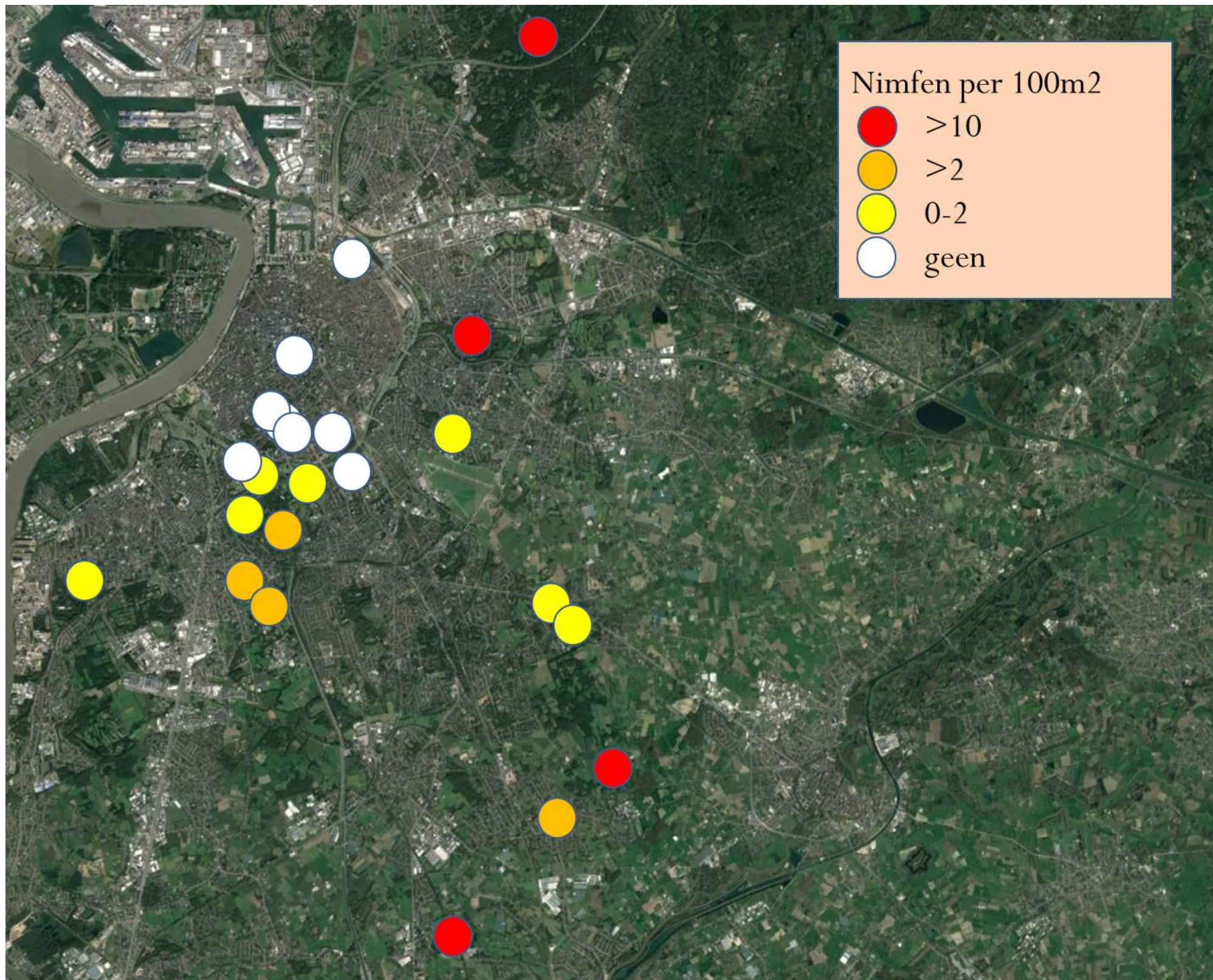
^a Interuniversity Institute for Biostatistics and statistical Bioinformatics, Hasselt University, Diepenbeek, Belgium

^b Department of Ecology and Evolutionary Biology, Princeton University, Princeton, NJ, United States of America

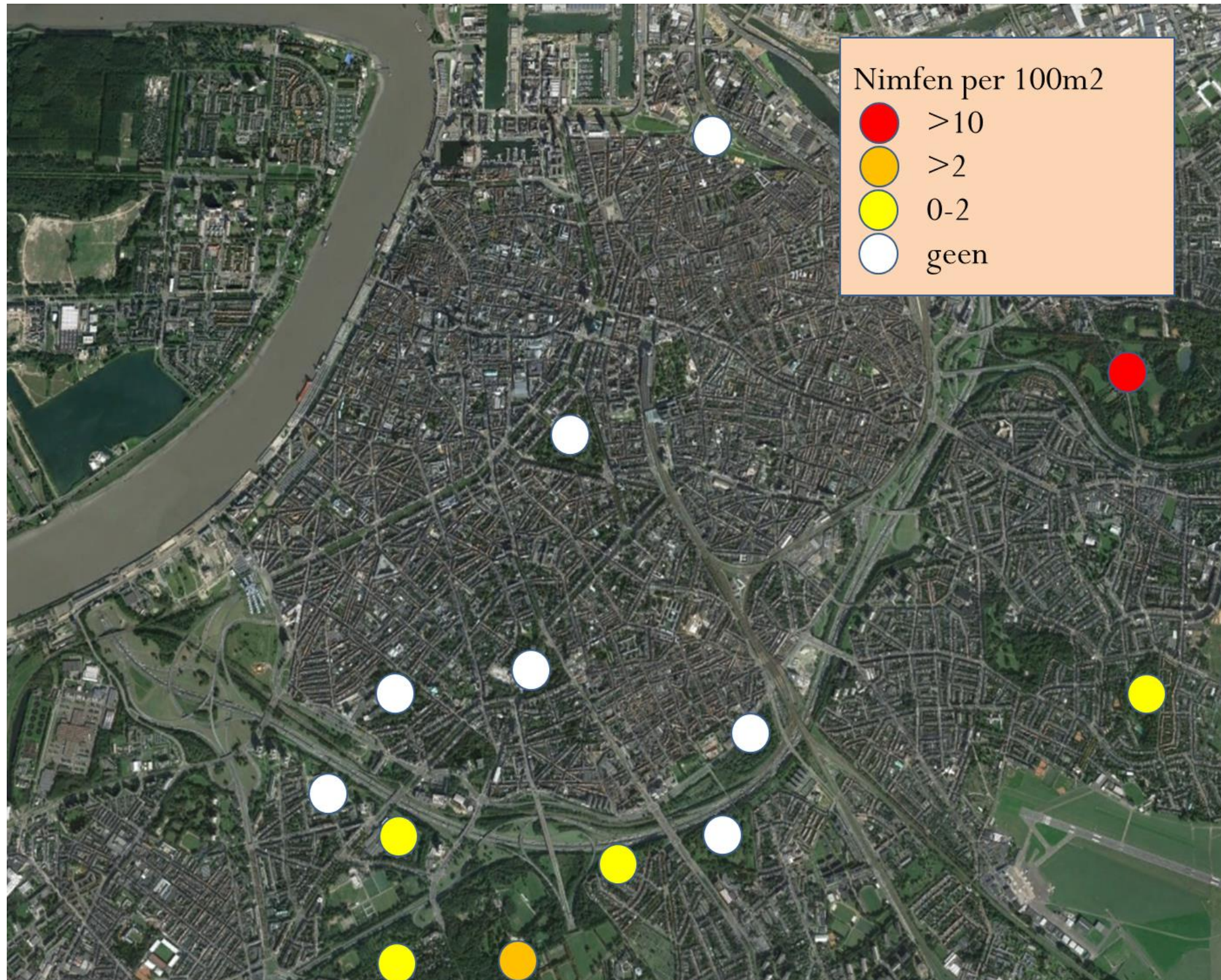
^c Department of Biology, University of Antwerp, Wilrijk, Belgium

^d Laboratory for Zoonoses and Environmental Microbiology, National Institute for Public Health and Environment (RIVM), Bilthoven, the Netherlands

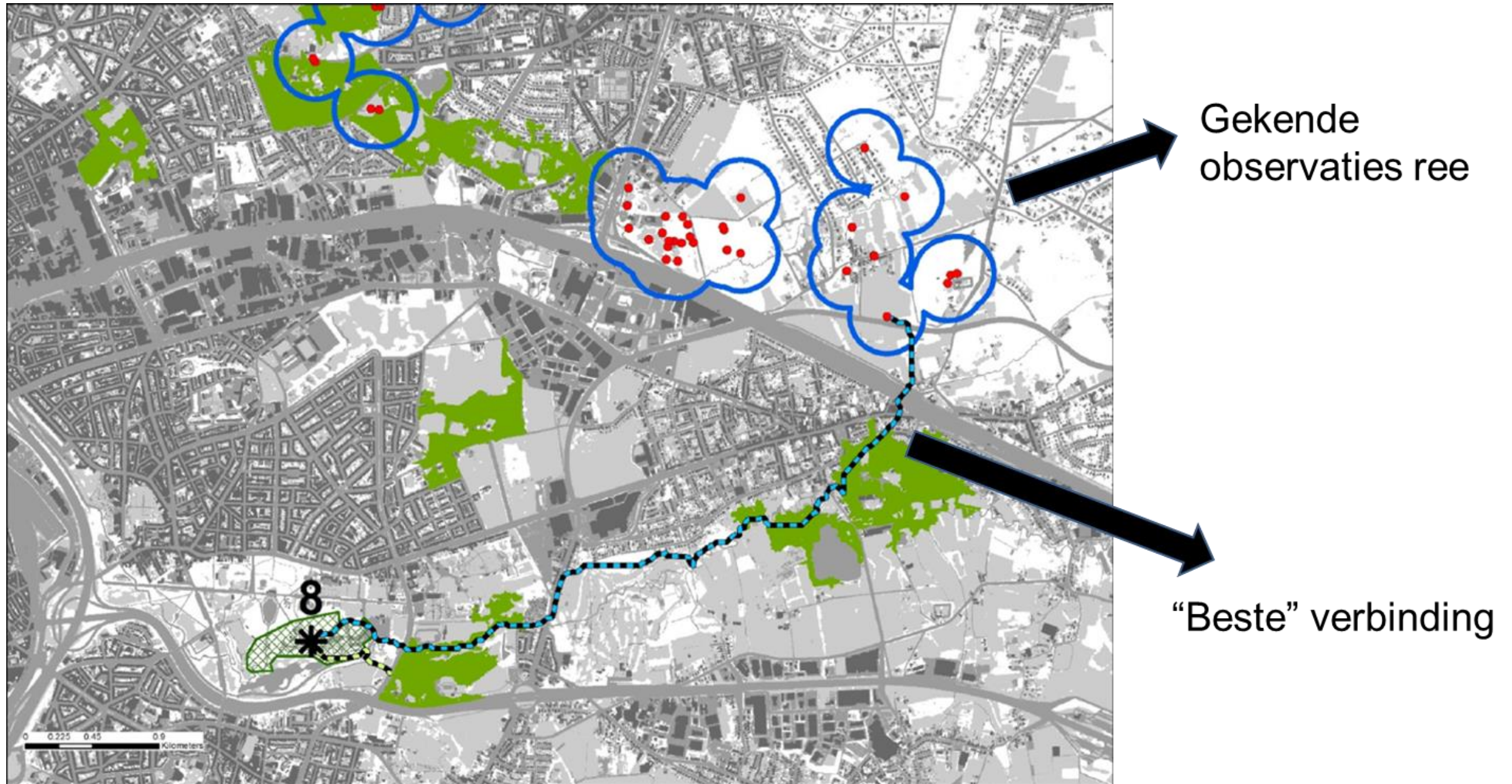
Stedelijke parken: “Ticks in the city”

Stedelijke parken: “Ticks in the city”

Ecologische connectiviteit en teken

Statistisch verband van tekendensiteit met:
Graad van verstedelijking
Afstand tot dichtstbijzijnde reeën populatie

Voorlopige conclusies

Teken zijn aanwezig tot vlak buiten de Ring (barrière voor gastheren), zij het in lagere dichtheden

Besmettingsrisico reëel in grote parken

- Hoge bezoekersaantallen
- Relatief hoge tekendichtheden
- Infectiegraad vergelijkbaar met bossen

Opvolging in Europese samenwerking

Meta-analyse verschillende EU-steden

